

B I P T

**BELGISCH INSTITUUT VOOR POSTDIENSTEN
EN TELECOMMUNICATIE**

**ADVIES VAN DE RAAD VAN HET BIPT
van 05/10/2011
betreffende de wijzigingen van 7 en 12 juli 2011 aan het wetsvoorstel
tot wijziging van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische
communicatie
teneinde de neutraliteit van de internetnetwerken te garanderen**

INHOUDSOPGAVE

1. DOEL VAN HET ADVIES	3
2. RECENTE ONTWIKKELINGEN	3
2.1. ALGEMEEN	3
2.2. EUROPEES REGELGEVINGSKADER	4
2.3. DE EUROPESE INSTELLINGEN	6
2.3.1. <i>De Europese Commissie</i>	6
2.3.2. <i>Het Europees Parlement</i>	7
2.3.3. <i>De Europese Raad</i>	8
2.3.4. <i>Orgaan van Europese regelgevende instanties voor elektronische communicatie (BEREC)</i>	8
2.4. DE OESO	9
2.5. DE IN ANDERE LANDEN UITGEVOERDE ANALYSES EN GENOMEN MAATREGELEN	9
2.5.1. <i>Frankrijk</i>	9
2.5.2. <i>Het Verenigd Koninkrijk</i>	9
2.5.3. <i>Nederland</i>	10
3. HET STANDPUNT VAN OPERATOREN IN BELGIË	10
4. TUSSENTIJDSE CONCLUSIES	11
5. DE WETSVORSTELLEN OVER NETNEUTRALITEIT	12
6. SLOTCONCLUSIE	16

1. DOEL VAN HET ADVIES

1.1 Dit advies heeft betrekking op de wijzigingen aan het wetsvoorstel van 7 en 12 juli 2011 tot wijziging van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie teneinde de neutraliteit van de internetnetwerken te garanderen en wordt verstrekt door het BIPT conform artikel 14, § 1, 1°, van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector:

«Art. 14. § 1. Onverminderd zijn wettelijke bevoegdheden, heeft het Instituut de volgende taken met betrekking tot elektronische communicatienetwerken en elektronische communicatiediensten, eindapparatuur, radioapparatuur en met betrekking tot postdiensten en openbare postnetwerken zoals gedefinieerd door artikel 131 van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven:

1° het formuleren van adviezen op eigen initiatief, in de gevallen waarin de wetten en besluiten erin voorzien of op verzoek van de minister;»

1.2 Op 26 juni 2011 werd het BIPT gehoord door de leden van de Commissie voor de Infrastructuur, het Verkeer en de Overheidsbedrijven van de Kamer van Volksvertegenwoordigers over het wetsvoorstel van 17 mei 2011 tot wijziging van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie teneinde de neutraliteit van de internetnetwerken te garanderen, dat werd ingediend door de Kamerleden Deom en consorten alsook over het wetsvoorstel van 1 juni 2011 tot wijziging van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie teneinde de neutraliteit van de internetnetwerken te garanderen dat werd ingediend door de Kamerleden Van den Bergh en consorten.

1.3 Op 1 augustus 2011 ontving het BIPT vanwege het kabinet van de minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen een vraag van 15 juli 2011 gesteld door de voorzitter van de Commissie voor de Infrastructuur, het Verkeer en de Overheidsbedrijven van de Kamer van Volksvertegenwoordigers teneinde het advies van het BIPT in te winnen over de wijzigingen van 7 en 12 juli 2011 aan het wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie teneinde de neutraliteit van de internetnetwerken te garanderen¹, ingediend door de Kamerleden Van Den Bergh, Dedecker en Deom.

2. RECENTE ONTWIKKELINGEN

2.1. ALGEMEEN

Om zijn advies uit te brengen houdt het BIPT rekening met het toepasselijke Europese regelgevingskader, initiatieven ter zake vanwege diverse Europese en internationale organisaties, het regelgevingskader dat momenteel wordt omgezet in België, initiatieven gelanceerd in buurlanden en de mening van de operatoren op de Belgische markt. Het BIPT verwijst ook naar het advies nr. 50.034/2/V, verstrekt op 30 augustus 2011 door de Raad van State².

Het BIPT zal vervolgens de voorgestelde wetsvoorstellen analyseren en enkele suggesties formuleren.

¹ Wijzigingen van 7 juli 2011 aan het wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie teneinde de neutraliteit van de internetnetwerken te waarborgen (DOC 53, 1467/002) en wijzigingen van 12 juli 2011 aan het wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie teneinde de neutraliteit van de internetnetwerken te waarborgen (DOC 53, 1467/003).

² Advies van de Raad van State nr. 50.034/2/V van 30 augustus 2011, DOC 53, 1467/004.

Om zijn advies op te stellen gebruikt het BIPT de definitie van netneutraliteit die ARCEP hanteert en waarin Tim Wu wordt geciteerd, de Amerikaanse professor die het begrip netneutraliteit algemeen bekend heeft gemaakt. Voor hem draait het om het principe dat een openbaar netwerk met maximaal nut alle inhoud, sites en platformen op dezelfde manier tracht te behandelen, waardoor het alle informatie kan vervoeren en alle toepassingen kan aanvaarden.³

2.2. EUROPEES REGELGEVINGSKADER

Bij de herziening van de in 2002 aangenomen richtlijnen werden bepalingen ingevoerd in het Europese regelgevingskader om de neutraliteit van het internetnetwerk te behouden. Die herziening heeft geleid tot de aanneming van Richtlijn 2009/136/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 tot wijziging van Richtlijn 2002/22/EG inzake de universele dienst en gebruikersrechten met betrekking tot elektronischecommunicatienetwerken en -diensten, Richtlijn 2002/58/EG betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie en Verordening (EG) nr. 2006/2004 betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming, eveneens de “burgerrechtenrichtlijn”⁴ genoemd enerzijds, en Richtlijn 2009/140/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 tot wijziging van Richtlijn 2002/21/EG inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronischecommunicatienetwerken en -diensten, Richtlijn 2002/19/EG inzake de toegang tot en interconnectie van elektronischecommunicatienetwerken en bijbehorende faciliteiten, en Richtlijn 2002/20/EG betreffende de machtiging voor elektronischecommunicatienetwerken en -diensten, de “beterregelgevenrichtlijn”⁵ genoemd.

Richtlijn 2009/140/EG stelt netwerkneutraliteit als één van de nieuwe doelstellingen die moeten worden vervuld door de nationale regelgevende instanties; in § 4 van artikel 8 wordt een nieuw punt toegevoegd dat als volgt luidt: “g) door het vermogen van de eindgebruikers te bevorderen om toegang te krijgen tot informatie en deze te verspreiden of om gebruik te maken van toepassingen en diensten van hun keuze.”

Bij de aanneming van die richtlijn, om een antwoord te bieden op de ongerustheid die onder meer het Europees Parlement uitte, heeft de Europese Commissie een “verklaring inzake netneutraliteit” aangenomen die werd bijgevoegd bij de richtlijn:

“Verklaring van de Commissie inzake netneutraliteit

De Commissie hecht groot belang aan het handhaven van het open en neutrale karakter van het internet, met volledige inachtneming van de wil van de medewetgevers om netneutraliteit nu te verankeren als beleidsdoelstelling en regelgevingsprincipe dat door nationale regelgevingsinstanties moet worden bevorderd, naast het versterken van aanverwante transparantievereisten en de totstandbrenging van vrijwaringsbevoegdheden voor nationale regelgevingsinstanties om verlaging van het kwaliteitsniveau van de diensten en belemmering of vertraging van het verkeer op openbare netwerken te voorkomen.

De Commissie zal de tenuitvoerlegging van deze bepalingen in de lidstaten van nabij volgen en zal in haar jaarlijkse voortgangsrapport aan het Europees Parlement en de Raad bijzondere aandacht besteden aan de wijze waarop de „netvrijheden” van de Europese burgers worden gevrijwaard. Intussen zal de Commissie de effecten van markt- en

³ http://www.timwu.org/network_neutrality.html

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:337:0011:0036:FR:PDF>

⁵ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:337:0037:0069:FR:PDF>

technologische ontwikkelingen op de „netvrijheden” nagaan en aan het Europees Parlement en de Raad vóór eind 2010 verslag uitbrengen over de vraag of extra richtsnoeren nodig zijn; tevens zal zij een beroep doen op haar huidige bevoegdheden op het gebied van de concurrentiewetgeving om alle eventuele concurrentieverstorende praktijken die zich kunnen voordoen, aan te pakken.”⁶

In Richtlijn 2009/136/EG wordt de netneutraliteit aangesneden in de nieuwe artikelen 20 tot 22 van Richtlijn 2002/22/EG inzake de universele dienst en gebruikersrechten met betrekking tot elektronische communicatienetwerken en -diensten.

Volgens artikel 20, paragraaf 1, moet de informatie in de contracten onder meer het volgende omvatten

“informatie over eventuele beperkingen inzake toegang tot en/of gebruik van diensten en toepassingen, indien zulks volgens de nationale wetgeving overeenkomstig de Gemeenschapswetgeving toegestaan is”

alsook

“door de onderneming ingestelde procedures om het verkeer te meten en te sturen, om te voorkomen dat een netwerkaansluiting tot haar maximum wordt gevuld of overloopt, en over de wijze waarop deze procedures gevolgen kunnen hebben voor de kwaliteit van de dienstverlening”.

Artikel 21 betreft de transparantie en de publicatie van informatie en paragraaf 3 machtigt de nationale regelgevende instanties meer bepaald om de ondernemingen die elektronische-communicatienetwerken of -diensten aanbieden te verplichten om:

“c) abonnees te informeren over eventuele wijzigingen in de voorwaarden voor beperking van de toegang tot en/of het gebruik van diensten en toepassingen, indien zulks volgens de nationale wetgeving overeenkomstig de Gemeenschapswetgeving toegestaan is;

d) informatie te verstrekken over door de aanbieder ingestelde procedures om het verkeer te meten en vorm te geven, om te voorkomen dat een netwerkaansluiting vol- of overloopt, en over de wijze waarop deze procedures gevolgen kunnen hebben voor de kwaliteit van de dienstverlening;”

Artikel 22 betreft de dienstkwaliteit en bevat een paragraaf 3 die als volgt luidt:

« 3. Teneinde een achteruitgang van de dienstverlening en een belemmering of vertraging van het verkeer over de netwerken te voorkomen, zorgen de lidstaten ervoor dat de nationale regelgevende instanties minimumvoorschriften inzake de kwaliteit van de diensten kunnen opleggen aan de aanbieder(s) van openbare communicatienetwerken.

De nationale regelgevende instanties bezorgen de Commissie ruime tijd voor de vaststelling van deze eisen een samenvatting van de redenen voor optreden, de geplande eisen en de voorgestelde aanpak. Deze informatie wordt ook aan het Orgaan van Europese regelgevende instanties voor elektronische communicatie (BEREC) ter beschikking gesteld. De Commissie kan na onderzoek van deze informatie opmerkingen of aanbevelingen formuleren, met name om ervoor te zorgen dat de beoogde eisen geen negatieve invloed hebben op de werking van de interne markt. De nationale regelgevende instanties houden bij hun besluit over de eisen

⁶ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:337:0037:0069:FR:PDF>

maximaal rekening met de opmerkingen en aanbevelingen van de Commissie.”

De voormelde Richtlijnen 2009/136/EG en 2009/140/EG die zouden moeten worden omgezet tegen 25 mei 2011 maken het voorwerp uit van een voorontwerp van omzettingswet dat werd goedgekeurd door de Ministerraad op 1 juli 2011. De nadruk wordt dus gelegd op de transparantie van de informatie die de operatoren verstrekken aan hun gebruikers met betrekking tot de eventuele bepalingen voor beheer van verkeer die werden ingevoerd om netwerkverzadiging te vermijden, de gevolgen en de mogelijke beperkingen van toegang tot de diensten of tot de toepassingen wanneer die beperkingen worden opgelegd door de nationale wetgeving. De nationale regelgevende instanties krijgen overigens de bevoegdheid om minimumvereisten op te leggen inzake dienstkwaliteit aan de ondernemingen die openbare elektronische-communicatienetwerken aanbieden.

2.3. DE EUROPESE INSTELLINGEN

2.3.1. De Europese Commissie

Sinds de aanneming van de richtlijnen werden in Europa tal van initiatieven genomen in verband met de neutraliteit van internetnetwerken.

Zoals ze had aangekondigd in haar verklaring van 2009 heeft de Europese Commissie een uitgebreide raadpleging gehouden over de neutraliteit van de netwerken van 30 juni tot 30 september, "The open internet and net neutrality in Europe" geheten, waarvoor ze meer dan 300 bijdragen heeft ontvangen. De Europese Commissie en het Europees Parlement hebben bovendien een gezamenlijke top georganiseerd op 11 november 2010 die aan tal van belanghebbenden de kans heeft geboden om hun mening te geven en die een openbaar forum heeft voorgesteld. Al die werken, raadplegingen en denkoefeningen zijn uitgemond in een publicatie van de Commissie op 19 april 2011 van een Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Economisch en Sociaal Comité en aan het Comité van de Regio's getiteld "Het open internet en netneutraliteit in Europa"⁷.

Daarin herhaalt de Commissie de bepalingen van het nieuwe regelgevingskader die, volgens haar, reeds de mogelijkheid bieden om de gepaste maatregelen te nemen inzake netneutraliteit en om de concurrentie te vergroten, wat ook bijdraagt tot een vloeiender en krachtiger internet. Ze onderzoekt wat het begrip redelijk "verkeersbeheer" met betrekking tot het internet inhoudt en benadrukt de noodzaak om een grondige analyse te maken van de enkele gevallen van blokkering die zijn zich hebben voorgedaan. Ze kondigt aan dat ze de ontwikkelingen op de markt zal bestuderen met het Orgaan van Europese regelgevende instanties voor elektronische communicatie (BEREC in het Engels) en stelt voor om de resultaten te bekijken van de daadwerkelijke toepassing van het nieuwe Europese regelgevingskader om te bepalen of er al dan niet bijkomende regelgevende maatregelen moeten worden getroffen.

In een toespraak van 3 oktober 2011 voor de Organisatie van de Europese Netwerkoperatoren (ETNO) heeft Neelie Kroes, vicevoorzitter van de Commissie die verantwoordelijk is voor de digitale strategie, herinnerd aan de noodzaak om een open internet te hebben en heeft ze opnieuw bekrachtigd dat concurrentie zeker het beste middel was om een open internet en goede kwaliteit te genieten; ze benadrukt de inbreng van het nieuwe regelgevingskader inzake transparantie en informatie voor de gebruiker. Ze betreurde het feit dat Nederland ervoor had gekozen op eigen houtje te handelen wat betreft de regulering van internet en uitte haar vrees dat de Nederlandse houding schadelijke gevolgen kan hebben voor de markt. De Commissaris heeft BEREC opgedragen alle gevallen van belemmering van de goede werking van de

⁷http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecom/doc/library/communications_reports/netneutrality/com-19042011.pdf

netwerken bij te houden en heeft ervoor gepleit de krachten te verenigen op Europees niveau⁸. De resultaten van het werk van BEREC worden verwacht in de loop van het eerste kwartaal van 2012.

2.3.2. Het Europees Parlement

De "Commissie Interne markt en consumentenbescherming" van het Europees Parlement heeft een debat gevoerd over de neutraliteit van de netwerken op basis van een studie die het had gevraagd van het consultancybureau WIK en dat het in mei 2011 heeft ontvangen, met als titel: "Neutralité des réseaux : défis et solutions au sein de l'Union européenne et aux États-Unis d'Amérique"⁹.

De studie formuleert de volgende aanbevelingen:

"Aanbevelingen:

In het licht van de huidige situatie denken we dat het belangrijk is om ontoereikende, onevenredige of voortijdige acties te vermijden. Het is erg waarschijnlijk dat de evoluerende gereguleerde concurrentie innovatie en ontwikkeling van nuttige vormen van differentiatie bevordert, waarbij de risico's van concurrentiebelemmerend misbruik tot een minimum worden beperkt.

In haar mededeling van april 2011 meldt de Commissie dat de wijzigingen van 2009 aan het regelgevingskader nog niet werden omgezet, en merkt ze op: "...moet voldoende tijd worden gelaten voor de tenuitvoerlegging van deze bepalingen en om na te gaan hoe deze in de praktijk zullen werken." Dat vinden ook wij. We denken dat het geen goede zaak zou zijn om vandaag beduidende bijkomende verplichtingen op te leggen. Met dat in het achterhoofd zijn onze voornaamste aanbevelingen de volgende:

- *geen bijkomende verplichtingen opleggen inzake netneutraliteit alvorens voldoende ervaring te hebben vergaard in het kader van de verplichtingen die reeds werden opgelegd door de wijzigingen van 2009 aan het regelgevingskader teneinde*

⁸ "This brings me to the importance of having an open internet. Within the eco-system, we must retain a robust best-efforts internet. And everyone must have access, from the two inventors in their garage innovating and creating, to the end-users who will make use of their new services.

You know my philosophy: the best way to deliver an open internet is through competitive markets. But for competition to work properly, customers need to make informed choices, and to know exactly what service they are getting. And they need to be able to switch operators easily and quickly. New telecoms rules that came into force last May specifically require operators to be transparent about the services they offer and that customers can switch phone operators within one working day while keeping the same number.

(...)

I regret very much that The Netherlands seems to be moving unilaterally on this issue. We must act on the basis of facts, not passion; acting quickly and without reflection can be counterproductive. For example, requiring operators to provide only "full internet" could kill innovative new offers. Even worse, it could mean higher prices for those consumers with more limited needs who were ready to accept a cheaper, limited package.

I have asked BEREC, where all Member States' telecom regulators are represented, to give me facts and figures on transparency, blocking, throttling and switching.

It is very important that we wait for the facts and figures before acting. And if we do need to act, we must do so in a coordinated way across Europe." Neelie Kroes, 3 October 2011: Investing in digital networks: a bridge to Europe's future <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=SPEECH/11/623&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

⁹ (vrije vertaling: Netneutraliteit: uitdagingen en oplossingen binnen de Europese Unie en de Verenigde Staten)

redelijk te kunnen oordelen over hun doeltreffendheid.

- *zowel een technische studie te blijven voeren als een studie naar het beleid om de doeltreffendheid van de transparantieplichtingen tegenover de consument te vergroten en om te garanderen dat de minimumverplichtingen inzake dienstkwaliteit doeltreffend kunnen worden opgelegd indien dat nodig blijkt;*
- *de aspecten van netneutraliteit in verband met klachten die gegrond lijken te blijven bestuderen, meer bepaald (1) de tarieven en voorwaarden opgelegd door de mobiele operatoren aan hun VoIP-leveranciers (voice over IP) en (2) de degradatie van het P2P-verkeer, en*
- *te wachten om te beslissen over eventuele bijkomende verplichtingen, om een duidelijker beeld te hebben van de eventuele nadelige elementen voor het welzijn van de maatschappij en/of de consument die zullen kunnen worden vastgesteld eens de bepalingen van 2009 ten volle zullen worden toegepast.” (vrije vertaling)*

2.3.3. De Europese Raad

De Europese Raad van telecommunicatieministers werkt momenteel aan de aanneming van conclusies naar aanleiding van de mededeling van de Commissie van april 2011. In zijn huidige vorm verzoekt dat ontwerp van conclusies de lidstaten om de transparantie te bevorderen, het principe van neutraliteit toe te passen en hun dialoog met alle belanghebbenden voort te zetten; het zet de operatoren ook aan om het neutraliteitsprincipe te hanteren en de toegang tot wettelijke inhoud of het verzenden ervan niet te blokkeren of te verhinderen.

2.3.4. Orgaan van Europese regelgevende instanties voor elektronische communicatie (BEREC)

In september 2010 stelde het Orgaan van Europese regelgevende instanties voor elektronische communicatie (BEREC) in zijn antwoord¹⁰ op de raadpleging van de Europese Commissie, dat het huidige regelgevingskader zou kunnen volstaan om de ongerustheid die totnogtoe werd geuit in het debat over de netneutraliteit te bedaren maar dat de nationale regelgevende instanties moeten toezien op de evoluties inzake neutraliteit en openstelling van het netwerk¹¹.

BEREC merkt op dat de kwestie nog niet erg werd besproken binnen zijn lidstaten maar dat de problemen die tot op heden zijn gebleken snel en op informele wijze werden opgelost zonder dat het nodig bleek om sterke reglementaire maatregelen te nemen, misschien omdat de markten soepel kunnen reageren op de technische en commerciële ontwikkelingen dankzij het niveau van concurrentie in Europa¹². BEREC meent echter dat er discriminatieproblemen zouden kunnen rijzen die de ontwikkeling van de interneteconomie zouden kunnen aantasten; het raadt dan ook aan om na te gaan of de tools voor regulering van de markt van de operatoren met een machtspositie in verband met de in het Europese regelgevingskader vastgelegde bepalingen inzake transparantie en dienstkwaliteit volstaan om de opening en neutraliteit van het netwerk te garanderen.

¹⁰ http://erg.eu.int/doc/berec/bor_10_42.pdf

¹¹ “BEREC considers that the current framework including new provisions strengthening transparency and minimum quality requirements can probably address many of the concerns that have been expressed in the context of net neutrality to date. This, however, does not mean that problems could not arise in the future. For this reason, BEREC believes that it is important that the conditions of net neutrality and the openness of the Internet be monitored over time by NRAs.”

¹² “The fact that these incidents have not led to a significant number of investigations by NRAs could possibly be explained partly by the existing degree of competition in Europe and partly because of the early stages of market and technological developments.”

Sinds de publicatie van dat document heeft BEREC voort gewerkt aan meer bepaald de definities van de begrippen en de verschillende goedkeuringen van de gebruikte termen om te garanderen dat de gebruikte woorden en beoogde situaties wel degelijk op dezelfde werkelijkheid betrekking hebben. Het buigt zich ook over de verschillende soorten maatregelen die moeten worden genomen om de transparantie op alle niveaus te verscherpen. Het document waaraan wordt gewerkt zou moeten klaar zijn tegen eind 2011.

In het persbericht na de laatste plenaire vergadering eind september 2011 benadrukt BEREC dat de netneutraliteit een van zijn prioriteiten is en dat het hoopt richtlijnen ter zake aan te nemen in de loop van het jaar. Het zal met de sector overleg plegen over de kwesties in verband met transparantie in oktober en november 2011 en zal het werk in verband met andere aspecten van netneutraliteit voortzetten in 2012. Voor BEREC biedt transparantie de mogelijkheid aan de eindgebruiker om de voorwaarden en tarieven te vergelijken en vormt het een sleutelement om netneutraliteit te garanderen¹³.

2.4. De OESO

In zijn mededeling van 26-28 juni 2011 over de beleidsprincipes inzake internet¹⁴, legt de OESO ook de nadruk op meer bepaald de open aard van het internet die moet zorgen voor de ontwikkeling en het gebruik van nieuwe creatieve diensten en toepassingen die gunstig zijn voor de economische groei. De technologische neutraliteit van het internet en de gepaste kwaliteit voor alle internetdiensten dragen bij tot een open en dynamische omgeving voor internet. De OESO pleit er ook voor om te strenge internationale regelgeving te vermijden.

2.5. DE IN ANDERE LANDEN UITGEVOERDE ANALYSES EN GENOMEN MAATREGELEN

2.5.1. Frankrijk

In Frankrijk heeft de regulator voor elektronische communicatie en post (ARCEP) in april 2010 een colloquium georganiseerd over de netneutraliteit waarvan de stukken¹⁵ werden gepubliceerd in juli 2010. Hij heeft vervolgens voorstellen en aanbevelingen gedaan in september 2010¹⁶. Daarin bevestigt hij opnieuw de principes van gebruiksvrijheid, voldoende kwaliteit en non-discriminatie maar erkent hij ook dat er beperkte en welbepaalde uitzonderingen kunnen zijn op die principes; hij herinnert aan het belang van daadwerkelijke mededinging en benadrukt de noodzaak van betere voorlichting van de gebruiker. ARCEP zal de tools uitwerken aan de hand waarvan hij van zo dichtbij mogelijk de marktontwikkelingen zal kunnen volgen en behoudt zich het recht voor om indien nodig strengere maatregelen aan te nemen.

Op 13 april 2011 heeft de economische commissie van de Franse *Assemblée Nationale* een verslag ingediend over de neutraliteit van het internet en van de netwerken¹⁷. Dat verslag dat werd goedgekeurd, omvat een reeks voorstellen om van de internetneutraliteit een beleidsprincipe te maken, de maatregelen voor wettelijke blokkering strikt af te bakenen, de universaliteit te vrijwaren, de kwaliteit van het internet te garanderen en te zorgen voor de financiering ervan op lange termijn; het stelt bovendien voor om de tenuitvoerbrenging van een afgifte van data op Europees niveau te bekijken.

2.5.2. Het Verenigd Koninkrijk

¹³ http://erg.eu.int/doc/berec/consultation_draft_guidelines.pdf

¹⁴ <http://www.oecd.org/dataoecd/40/21/48289796.pdf>

¹⁵ http://www.arcep.fr/uploads/tx_gspublication/actes-colloque-neutralite-130410-juil10.pdf

¹⁶ http://www.arcep.fr/uploads/tx_gspublication/net-neutralite-orientations-sept2010.pdf

¹⁷ <http://www.assemblee-nationale.fr/13/rap-info/i3336.asp>

In juni 2010 heeft de Britse regulator, Ofcom, een raadplegingsdocument gepubliceerd over netneutraliteit¹⁸. Die raadpleging lijkt niet te hebben geleid tot bijzondere maatregelen ten behoeve van netneutraliteit.

2.5.3. Nederland

In Nederland heeft de regering via de Tweede Kamer een wijziging laten aannemen aan artikel 7.4a van de telecommunicatiewet die meer bepaald verbiedt om toegang tot diensten te blokkeren of meerkosten aan te rekenen voor die toegang¹⁹.

Die wet werd aangenomen als reactie op besluiten van een aantal mobiele operatoren die unilateraal hadden besloten om bepaald verkeer te blokkeren toen ze vaststelden dat consumenten hun goedkope mobiel abonnement – dat grote datavolumes aanbood om te surfen op internet tegen lage prijzen maar wel redelijk dure spraakdiensten inhield – aanwendden om spraakdiensten via internet te gebruiken via VoIP-diensten zoals Skype. De operatoren werden geconfronteerd met een explosie van datavolumes die circuleerden op hun netwerk en met grote risico's van opstopping. Bovendien kwam hun economisch model in het gedrang doordat hun eigen spraakdiensten werden vermeden. Ze hebben er dus voor gekozen de toegang tot diensten zoals Skype of Messenger te blokkeren of er meerkosten voor op te leggen.

Door de wijziging aan zijn wet aan te nemen, heeft het Nederlandse parlement willen vermijden dat de operatoren zelf kunnen beslissen over de diensten die wel of niet toegang krijgen tot hun netwerken of kunnen beslissen om de toegang tot bepaalde diensten duurder te maken. Het heeft dus maatregelen genomen om dat te verbieden. Die wijziging wordt nog onder de loep genomen door de Eerste Kamer.

Nederland is het tweede land ter wereld, na Chili, dat strenge maatregelen heeft genomen in verband met netneutraliteit.

3. HET STANDPUNT VAN OPERATOREN IN BELGIË

Op 29 juni 2011 hebben Belgacom en het Platform van netwerk- en dienstoperatoren in België hun gemeenschappelijk standpunt uiteengezet aan de Commissie voor de Infrastructuur, het Verkeer en de Overheidsbedrijven van de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Ze hebben er een document²⁰ verdedigd waarin ze bevestigen dat de Belgische operatoren *onder geen beding de diensten die derden aanbieden (video, VoIP, Messenger en andere) anti-competitief (willen) discrimineren ten voordele van diensten die ze zelf aanbieden. Toekomstige startups zullen hun diensten altijd kunnen blijven aanbieden en onze klanten zullen ze kunnen blijven gebruiken.*²¹

De operatoren verklaren evenwel dat bepaalde soorten van technische discriminatie nodig zijn opdat de gebruiker een goede ervaring kan beleven met de internetdiensten. Ze wensen het te hebben over concurrentiebelemmerende internetdiscriminatie om hen meer bepaald in staat te stellen een onderscheid te maken tussen bepaalde soorten van data en, bijvoorbeeld, tariefplannen aan te bieden die gratis toegang tot bepaalde sociale netwerken of tot bepaalde vaak gebruikte sites omvatten. Ze benadrukken dat, volgens de beschouwde toepassingen, een vertraging of een min of meer lange latentieperiode aanvaardbaar is voor bepaalde gebruikers (zij die peer-to-peer-toepassingen gebruiken) maar niet voor anderen (onlinespelers of VoIP-gebruikers bijvoorbeeld).

¹⁸ <http://stakeholders.ofcom.org.uk/binaries/consultations/net-neutrality/summary/netneutrality.pdf>

¹⁹ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/dossier/32549/kst-32549-A?resultIndex=12&sorttype=1&sortorder=4>

²⁰ <http://www.kpnbasefacts.be/tarieven-en-keuze/net-neutrality-standpunt-van-de-belgische-operatoren/?lang=nl>

²¹ Presentatie aan de Commissie Infrastructuur van de Kamer van 29 juni 2011: gemeenschappelijk document Belgacom - Platform

De operatoren bevestigen dat ze geen diensten blokkeren die een meerwaarde kunnen betekenen voor de klant maar herinneren eraan dat er omstandigheden zijn waarin het wettelijk is om te blokkeren, bijvoorbeeld wanneer dat op verzoek van de klant zelf gebeurt, in geval van spam of “botnet”, namelijk netwerken van “zombietoestellen” of computers die van op een afstand worden bestuurd zonder dat de eigenaar het weet, en gebruikt worden voor illegale activiteiten, spam, phishing (misbruik van adressen), enz. Ze merken op dat de economische modellen van de operatoren rekening moeten houden met de nieuwe ontwikkelingen en moeten voorbereid zijn op de gevolgen ervan door tijdig tariefplannen aan te bieden die inspelen op de nieuwe gebruiken van hun klanten. Ze waarschuwen voor het idee om plannen van de sector te willen reguleren alvorens er ook maar problemen zijn opgetreden in België en zonder er de gevolgen van te hebben geanalyseerd.

Het standpunt van de operatoren werd uitgewerkt in een gemeenschappelijk document tussen het Platform en Belgacom dat werd overgezonden op 30 september 2011. De operatoren bevestigden daarin opnieuw dat het beheer van het internetverkeer en de prijsdifferentiatie essentieel zijn om de meest geschikte dienst te kunnen verstrekken aan de klant. Ze pleiten er tegen nog meer te investeren om netwerkverzadiging te vermijden maar zijn wel voor een verdeling van de capaciteit die voldoet voor alle soorten van klanten. Ze herhalen dat het verkeersbeheer voornamelijk in het belang van de klant gebeurt, bijvoorbeeld om hem tegen spam of virussen te beschermen, de weergave van films of foto's op mobiele toestellen te vergemakkelijken door datacompressie, om zinloze downloads of updates te vermijden of om de dienstverlening aangenamer te gebruiken te maken door toepassingen sneller beschikbaar te maken, enz. De operatoren menen dat tariefdifferentiatie ook voordelig is voor de consument: zo kan hij kiezen uit tariefplannen die overeenstemmen met zijn gebruik en toegang verschaffen tot gratis inhoud die door derden wordt betaald (aanbiedingen en reclame bijvoorbeeld). Ze herhalen ten slotte dat de gesloten modellen nooit rendabel zijn gebleken.

Tot slot pleiten de operatoren ervoor de bepalingen in verband met transparantie te versterken en af te wachten of de tenuitvoerbrenging van het nieuwe Europese kader voldoende tools zal verschaffen om geen sterke verplichtingen of verboden te moeten opleggen zoals in Nederland. Ze herhalen eveneens dat aangezien er tal van gebundelde aanbiedingen bestaan die televisie of omroep omvatten, de Gewesten en Gemeenschappen zouden moeten betrokken zijn bij elke nieuwe wetgeving ter zake.

4. TUSSENTIJDSE CONCLUSIES

De Europese en internationale instanties alsook het merendeel van de landen hebben er tot op heden voor gekozen om strenge bepalingen te behouden voor de netneutraliteit. Het nieuwe Europese regelgevingskader dat zich momenteel in de laatste fase van omzetting bevindt in de meeste lidstaten, voorziet in belangrijke maatregelen op het vlak van transparantie en dienstkwaliteit; er valt af te wachten of die maatregelen het gewenste effect zullen hebben. De operatoren vrezen dat er verplichtingen of verboden zullen worden opgelegd waarvan de technische en economische implicaties niet voldoende werden gemeten.

Rekening houdend met het voorgaande meent het BIPT dat een voorzichtige en weinig ingrijpende houding vandaag is aangeraden op het stuk van neutraliteit van internetnetwerken.

Het BIPT herinnert eraan dat een voorontwerp van wet tot omzetting van Richtlijnen 2009/136/EG en 2009/140/EG werd goedgekeurd door de Ministerraad van 1 juli 2011. Wat betreft netneutraliteit volgt het heel nauwgezet de Europese bepalingen aangezien het de bewoordingen ervan overneemt in artikelen 8, 7°, 108, § 1 (2e en 4e streepje), 111/1, 113 §§ 4 en 5, van de nieuwe versie van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie.

5. DE WETSVORSTELLEN OVER NETNEUTRALITEIT

Op 7 juli 2011 hebben Kamerleden Jeff Van den Bergh, Peter Dedecker en Valérie Deom een wetsvoorstel ingediend tot wijziging van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie teneinde de netneutraliteit te waarborgen (Doc 53 – 1467/002). Op 12 juli 2011 hebben Kamerleden Dedecker, Wollants, De Ridder en Vandeput, enerzijds en Deom anderzijds twee nieuwe subwijzigingen voorgesteld aan wijziging nr. 1 van 7 juli (doc 53 – 1467/003). Die wijzigingen lijken te zijn ingegeven door de bepalingen die werden besproken in Nederland met betrekking tot hetzelfde onderwerp.

De Kamerleden stellen voor om in de wet een artikel 115/1 en een artikel 115/2 in te voegen en artikel 9 te vervolledigen met een 7°, artikel 108, § 1, te vervolledigen met nieuwe punten h) en i) en een referentie naar die punten toe te voegen in artikel 111, § 1.

De vorige hoofdstukken van dit document verklaren waarom het BIPT zoals het Orgaan van Europese regulatoren meent dat de omzetting van de bepalingen van de huidige Europese richtlijnen zou moeten volstaan om de bezorgdheid die tot op heden werd geuit in het debat omtrent netneutraliteit te bedaren eerder dan bijkomende maatregelen te beogen.

Indien de Kamer van Volksvertegenwoordigers er evenwel voor zou kiezen de voormelde wijzigingsvoorstellen aan te nemen, zou het BIPT, aanvullend, de aandacht van de geachte leden willen vestigen op de bijzondere opmerkingen hieronder met betrekking tot het voorontwerp van omzettingswet dat werd aangenomen door de Ministerraad.

In een eerste instantie stellen de Kamerleden voor om nieuwe artikelen 115/1 en 115/2 in te voegen na het huidige artikel 115 dat betrekking heeft op het verhelpen van storingen. Volgens het BIPT verdient artikel 113 de voorkeur bij de keuze om de artikelen in te voegen in het voorontwerp van omzettingswet aangezien de problemen met vertraging of degradatie van het verkeer meer invloed hebben op de dienstkwaliteit in het algemeen dan de verhelping van storingen (artikel 115). Het voorontwerp van omzettingswet stelt dus voor om een paragraaf 4 toe te voegen aan artikel 113 teneinde het BIPT in staat te stellen minimumvereisten op te leggen in verband met de dienstkwaliteit om zo de degradatie of vertraging van het verkeer op de netwerken te vermijden; de bepalingen van artikel 22, § 3, van de Burgerrechtenrichtlijn worden aldus in acht genomen.

In de huidige wetgeving behandelt artikel 113 van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie tegelijk de veiligheid als de kwaliteit van netwerken. Dat zijn twee afzonderlijke thema's die verschillende vereisten en doelstellingen inhouden. Het voorontwerp van wet stelt voor om die aspecten op te splitsen en in verschillende artikelen te behandelen.

De wijzigingen van 7 en 12 juli 2011 aan het wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie teneinde de netneutraliteit te waarborgen daarentegen lijken de twee thema's door elkaar te halen en zorgen dus niet voor duidelijkheid die het voorontwerp van wet wil brengen. Het BIPT wil benadrukken dat een van de gevolgen van de wijzigingen in dit advies erin bestaat dat er opnieuw verwarring ontstaat tussen de aspecten in verband met netneutraliteit enerzijds en de aspecten met betrekking tot de integriteit en de veiligheid van netwerken anderzijds.

Dat gevolg houdt eveneens verband met de keuze – die het BIPT afraadt – om de voormelde Europese richtlijnen van 2009 gedeeltelijk om te zetten, wat ook op kritiek werd ontvangen van de Raad van State in zijn voormeld advies.

Artikel 2.

Het voorgestelde artikel 115/1, § 1, legt een algemeen verbod en een reeks uitzonderingen op.

Het BIPT vraagt zich af of zo zeker alle mogelijke uitzonderingen worden gedekt, met name alle gevallen waarin het relevant kan blijken, of zelfs onontbeerlijk, om verkeersbeheer te doen.

Het BIPT betwijfelt dat op de huidige Belgische internetmarkt het risico bestaat dat de netwerk- of dienstbeheerders toegang tot bepaalde toepassingen verbieden onder het mom van verkeersopstopping of, wat waarschijnlijker is, omzeiling van hun economische modellen. Ten eerste omvatten het merendeel van de mobiele tariefplannen in België niet het eindtoestel; dit dient dus niet over een voldoende lange termijn te worden afgeschreven of over bepaalde types van duurdere tarieven zoals het geval is in Nederland. Vervolgens zijn er weinig tariefplannen die het Nederlandse model volgen en heel grote datahoeveelheden bieden tegen heel lage prijzen maar heel duur spraakverkeer inhouden en die de abonnees zouden kunnen aansporen om die capaciteit te gebruiken om systematisch te telefoneren via internet. De Belgische operatoren lijken er eerder voor te kiezen de soorten data die ze gratis of tegen een lage prijs in bepaalde forfaitformules (gratis toegang tot Facebook of MSN bijvoorbeeld) bieden, verschillend te behandelen wanneer ze tariefplannen voor jongeren uitwerken. Bepaalde Belgische operatoren beginnen overigens mobiele telefonie via internet tegen lage prijzen aan te bieden (bijvoorbeeld de virtuele operator Mobile Vikings) om hun klanten deze nieuwe mogelijkheden te laten genieten maar er toch nog winst uit te halen.

Uit de evolutie van de situatie van de laatste maanden blijkt dus dat zonder enig specifiek verbod op te leggen, de operatoren hun aanbiedingen aanpassen en blijf geven van creativiteit zonder zich verplicht te voelen gebruik of toepassingen te blokkeren.

Het lijkt het BIPT niet aangewezen reglementaire maatregelen aan te nemen om het hoofd te bieden aan een situatie die zich in België niet aanbiedt, en die zich zou kunnen voordoen of zich reeds heeft voorgedaan in een ander land met verschillende marktkenmerken dan deze op de Belgische markt. Bovendien raden BEREC en de Europese Commissie aan om toe te zien op de evolutie van de markt eerder dan nu al maatregelen te treffen die vooruitlopen op een probleem dat zich nog niet heeft voorgedaan en dat misschien wel nooit zal voorvallen. Bij de voorbereiding van de omzetting heeft de regering ervoor gekozen overregulering te vermijden. Het door het parlamentsvoorstel gekozen pad riskeert echter juist daartoe te leiden.

Het BIPT wil in dit kader de nadruk vestigen op de volgende opmerkingen die de Raad van State heeft gemaakt in zijn voormeld advies van 30 augustus 2011:

« 3.2. Vooreerst lijkt het in de huidige stand van zaken van de informatie waarover de Raad van State beschikt niet dat het voorstel inderdaad op objectieve, transparante, niet-discriminerende en evenredige wijze rekening zou houden met de principes opgesomd in artikel 8, paragraaf 5, van de Kaderrichtlijn, noch, a fortiori, dat het zou gebaseerd zijn op een heus en volledig onderzoek van de reikwijdte ervan en van de gevolgen in het licht van wat de tenuitvoerbrenning van die principes inhoudt. (...)

3.3. Meer algemeen, bij gebrek aan andere verduidelijkingen en meer volledige, gedetailleerde en concrete documenten of informatie, is het niet mogelijk om vast te stellen of de beoogde maatregelen "redelijk" van aard zijn, noch of ze voldoen aan de Europese eisen van "evenredigheid" (...)." (vrije vertaling)

Het zou evenwel nuttig kunnen zijn om de opmerkingen van het voorontwerp van omzettingwet uit te breiden om verwijzingen naar netneutraliteit toe te voegen, in de opmerking op artikel 113, in deze van het nieuwe artikel 111/1, 2°, betreffende de verplichting om de abonnees in te lichten in geval van wijzigingen van mogelijkheden van toegang tot diensten of toepassingen, en in de opmerking van artikel 108, § 1, b) (nieuw) over de contracten. Er dient te worden opgemerkt dat het voorgestelde artikel 115/1, § 1, 3°, refereert

aan het huidige artikel 114 (bepaling met betrekking tot ongewenste oproepen). Er kan evenwel niet worden uitgesloten dat het huidige lid vier van artikel 114 wordt geschrapt in het kader van de omzetting van de Europese richtlijnen, aangezien er niet wordt in voorzien door die laatste.

Het voorgestelde artikel 115/1, § 2, zal ertoe leiden dat het verkeer afkomstig van de randapparatuur van bepaalde eindgebruikers zal vertraagd of gehinderd worden terwijl dat niet het geval zal zijn voor de andere eindgebruikers (gedifferentieerde maar door de veiligheid van netwerken, diensten en apparatuur gerechtvaardigde veiligheid). Dat betekent evenwel niet dat artikel 115/1, § 2, moet worden opgenomen in de bepalingen inzake netneutraliteit. Het is beter op zijn plaats in de artikelen met betrekking tot de netwerk- en dienstveiligheid (artikelen 114 en volgende van de wet van 13 juni 2005) en de veiligheid van apparatuur (artikelen 32 en volgende van diezelfde wet). Het verband met de netneutraliteit is reeds vastgesteld door in artikel 115/1 te voorzien in een uitzondering ten behoeve van de integriteit en de veiligheid van de netwerken, diensten en randapparatuur van de eindgebruiker.

Het voorgestelde artikel 115/1, § 2, is niet helemaal op zijn plaats na artikel 115 dat betrekking heeft op het verhelpen van storingen.

We merken op dat het voorgestelde artikel 115/1, § 2, niet is opgenomen in de nieuwe Europese bepalingen omtrent netwerk- en dienstveiligheid (zie in het bijzonder het nieuwe Hoofdstuk IIIbis van Richtlijn 2009/140/EG, "Beter regelgeven", dat de nieuwe artikelen 13bis en 13ter invoegt in de Kaderrichtlijn). Het betreft een vooruitstrevende bepaling op een nog weinig bekend terrein. Het BIPT vreest dat nog niet alle gevolgen van een dergelijke bepaling goed bekend zijn.

De rechtvaardiging van artikel 115/1, § 2, luidt: "Ook hier geldt dat een maatregel proportioneel moet zijn, dus onder meer beperkt moet zijn tot enkel het verkeer dat de veiligheid of integriteit aantast en niet meer van kracht moet zijn als dit verkeer niet meer wordt verzonden." Toch omvat artikel 115/1, § 2, niet zelf het evenredigheidsprincipe waardoor geen enkele overheidsinstantie zal kunnen nagaan of de operatoren evenredige maatregelen invoeren en daadwerkelijk de minst strenge maatregel voor de eindgebruiker toepassen. Er moet worden vermeden dat de operatoren zich tevreden stellen met gewoon de internetdienst te onderbreken zodra ze een besmetting vaststellen.

We merken op dat de in artikel 115/1, § 2, voorgestelde bepaling haar plaats zou kunnen vinden in een gedragscode voor de internettoegangleveranciers. Toch kunnen we niet garanderen dat die gedragscode ooit het daglicht zal zien en in acht zal worden genomen door de operatoren. Het BIPT moet dan ook een wettelijke bepaling kunnen invoeren wanneer er geen gedragscode zou worden aangenomen of nageleefd.

De twee versies van § 3 van artikel 115/1 die werden voorgesteld in het voorstel van 12 juli 2011 tot wijziging van de wet, kunnen problemen vormen voor de operatoren die tariefplannen met veel gratis sms'en aanbieden of, bijvoorbeeld, onbeperkte toegang tot sociale netwerken. Die formulering zou een operator evenmin in staat stellen om een specifieke toepassing te ontwikkelen en te introduceren die hem eigen zou zijn aangezien hij de ontwikkelingskosten niet zou kunnen doorberekenen in de tarieven die hij zou hanteren. In principe zou de concurrentie tussen operatoren en tariefplannen moeten volstaan om problemen op dat vlak te vermijden.

In de rechtvaardiging van M. Van den Bergh en consorten wordt een onderscheid gemaakt tussen diensten die gebruik maken van internet en diensten die toegang verschaffen tot internet. VoIP wordt aangehaald als voorbeeld maar dat onderscheid lijkt ons wel heel fijn. Volgens die redenering zijn alle "peer-to-peer"-diensten diensten die gebruik maken van

internet aangezien ze de privétoepassingen op de pc van de gebruikers met elkaar in verbinding brengen.

In de uitzonderingen beschreven in het voorstel van M. Van den Bergh vinden we het verkeer terug dat zonder verwijl moet worden verzonden. Het is zaak de criteria die dat type van verkeer kenmerken beter te definiëren, meer bepaald door de jitter²²- en latentie²³-criteria. Talrijke soorten van verkeer zouden in die definitie kunnen opgenomen worden: streaming, spraakdiensten, onlinenetwerkspelen, enz.

Artikel 3

Het voorgestelde artikel 115/2 is volkomen aanvaardbaar aangezien het perfect lijkt op artikel 113, § 4, van het voorontwerp van wet dat bij het Parlement werd ingediend.

Artikel 4

Artikel 4 van het wetsvoorstel suggereert artikel 9 van de wet van 13 juni 2005 aan te vullen met een 7° dat zou inhouden dat het BIPT toeziet op de belangen van de gebruikers door te garanderen dat de consument zelf kan beslissen over welke inhoud hij wenst te verzenden en te ontvangen, alsook welke diensten, toepassingen, hardware en software hij daartoe wenst te gebruiken.

Het BIPT begrijpt in een eerste plaats dat de toevoeging in artikel 8 en niet in artikel 9 zou moeten gebeuren.

Wat de inhoud betreft, ziet het BIPT niet hoe het zou kunnen "garanderen" dat de gebruiker zal kunnen doen wat hij wil. Er gelden immers wetten in verband met de vrijheid van meningsuiting maar ook met betrekking tot internetcriminaliteit en het BIPT is niet de geschikte instantie om de toepassing van die wetten te controleren. Hoe zou het BIPT bovendien kunnen garanderen dat inhoud kan worden overgezonden indien de consument daartoe toepassingen, hardware of software zou gebruiken die ongeschikt zijn maar die zijn voorkeur wegdragen?

Het BIPT stelt dan ook voor om dit artikel te schrappen.

Artikel 5

Artikel 5 stelt voor om paragraaf 1 van artikel 108 aan te vullen. Die voorstellen vertonen sterke gelijkenissen met de nieuwe streepjes 1 en 2 van punt b van paragraaf 1 van artikel 108. Het BIPT vindt evenwel dat de formulering gekozen in het voorontwerp van wet, preciezer is.

Artikel 6

Het BIPT stelt voor om geen verwijzing naar de toevoegingen voorgesteld in het vorige artikel toe te voegen aangezien dat de reikwijdte van artikel 111 sterk zou beperken terwijl het voorontwerp van wet dat artikel nu net wil uitbreiden tot alle soorten van informatie en niet enkel deze die in het contract moet vermeld worden zoals artikel 108 voorschrijft.

²² Het feit dat de conversatie via het VoIP-model hortend verloopt door een gebrek aan soepelheid bij de transmissie van de "pakketten".

²³ Het feit dat de conversatie via het VoIP-model onderbroken wordt door een gebrek aan soepelheid bij de transmissie van de "pakketten".

Artikel 7

Indien de wet de naam “wet met betrekking tot de netneutraliteit” zou krijgen, dient dat snel evoluerende begrip waar de specialisten het niet altijd over eens zijn waarschijnlijk beter te worden verduidelijkt.

6. SLOTCONCLUSIE

De conclusie van zijn analyse luidt dat het BIPT - net zoals de Europese Commissie en BEREC - meent dat het huidige regelgevingskader zoals het is omgezet in het voorontwerp van omzettingwet zou kunnen volstaan om de ongerustheden weg te nemen die tot op heden werden geuit in het debat omtrent netneutraliteit. Het verscherpt inderdaad de transparantievereisten en kent het BIPT vrijwaringsbevoegdheden toe die het in staat stellen degradatie van de dienstverlening en blokkering of vertraging van het verkeer op openbare netwerken te vermijden.

Het BIPT is van mening dat het voorontwerp van omzettingwet de mogelijkheid zal bieden om de doelstellingen die zijn vastgelegd in de Europese richtlijnen te vervullen en dat er toezicht moet worden gehouden op de evolutie van de markt en er voldoende ervaring moet worden vergaard in het kader van de verplichtingen die reeds zijn opgelegd door de wijzigingen van 2009 in het regelgevingskader om op redelijke wijze te kunnen oordelen over de doeltreffendheid ervan alvorens maatregelen aan te nemen zoals de wetsvoorstellen en wijzigingen die de Kamerleden naar voren schuiven.

Het BIPT meent dat wanneer een wet ter zake wordt aangenomen voordat de eigenlijke omzettingwet nog niet van toepassing is, de werking van de markt en de vrijheid van de consument in het gedrang kunnen komen.

Axel Desmedt
Lid van de Raad

Charles Cuvelliez
Lid van de Raad

Catherine Rutten
Lid van de Raad

Luc Hindryckx
Voorzitter van de Raad